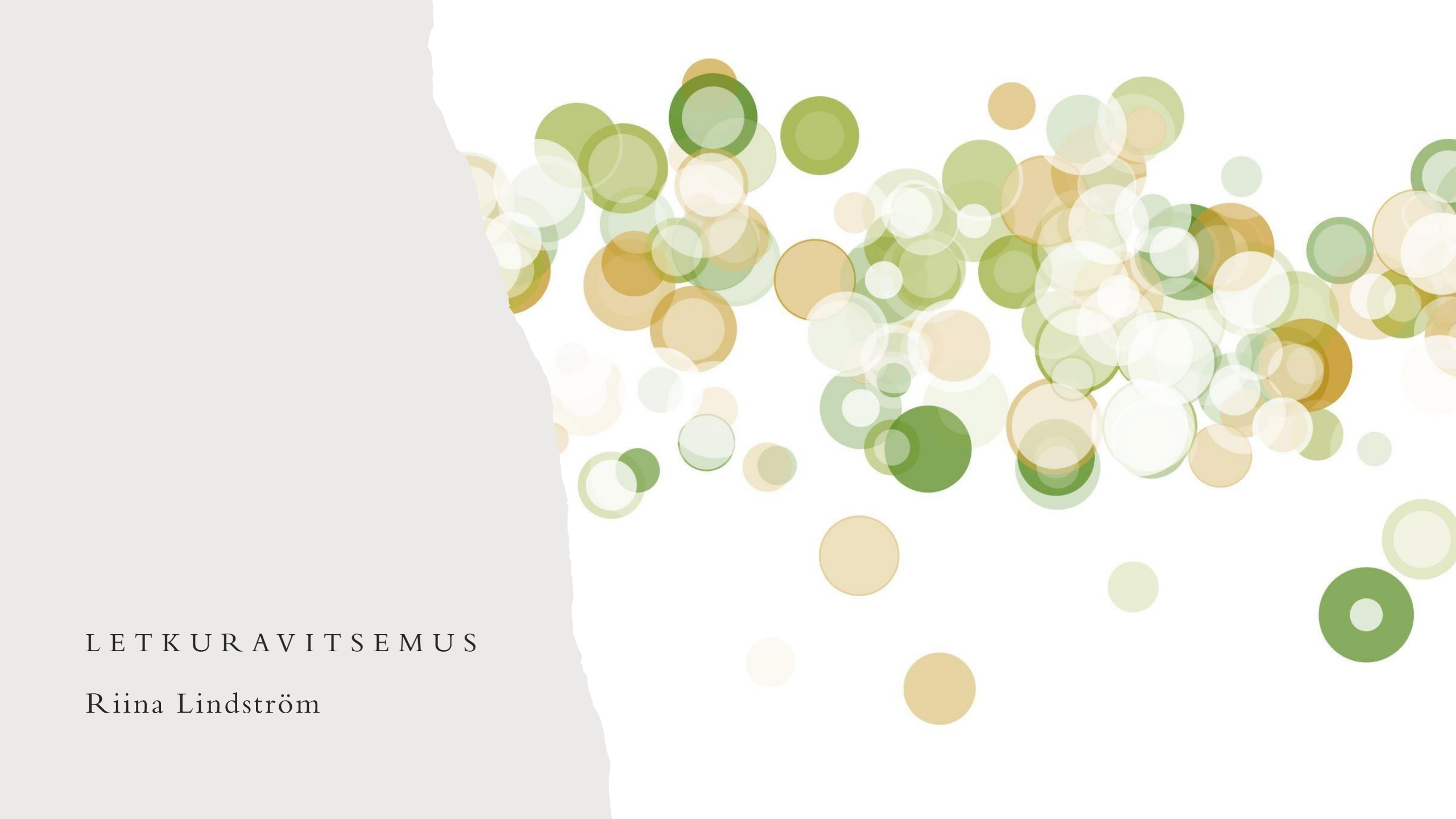

LETKURAVITSEMUS

Riina Lindström

ENTERAALINEN VAI PARENTERAALINEN RAVITSEMUS?

- Enteraalinen ravitsemus tarkoittaa ruuansulatuskanavaan tapahtuvaa ravitsemusta
- Parenteraalinen ravitsemus tarkoittaa ruuansulatuskanavan ulkopuolelle tapahtuvaa ravitsemusta (iv-ravitsemus)
- Jos potilaalla on ohutsuoli -> **enteraalinen** ensisijainen vaihtoehto
- Sairaalapotilaan alle viikon ravinnotta olon voi korvata **parenteraalisella** ravitsemuksella
- Teholla enteraalista ravitsemusta voidaan tehostaa **parenteraalisella**

Letkuruokinta

- Lääkäri kirjoittaa B-lausunnon ja errec letkuravitsemusvalmisteseen, kun asiakas tarvitsee päivittäin letkuravitsemusta
- Lääkäri tai ravitsemusterapeutti tekee letkuravitsemussuunnitelman
 - Päivitetään säännöllisesti
- Tilapäisesti esim. leikkaus, infektiot nostavat energian ja ravintoaineiden tarvetta
- NML tai PEG

Letkuruoka on
kädenlämpöistä!
Syöttöasento on
puoli-istuva.

Mitä teet, jos letku tukkiutuu?

LETKURUOKINTA (NML/ PEG)

- letkuruokinnan edellytyksenä on toimiva ruoansulatuskanava
- syöttäminen tapahtuu ruiskulla tai ruokintapumpulla
- Etuna letkuruokinnassa on se, että se pitää yllä ruoansulatuskanavan normaalia toimintaa
- Pitkäaikaisen letkuruokinnan haittoja ovat:
 - ruokatorven ärtyminen
 - puheen vaikeutuminen
 - Yskänärsytys
 - joskus ruoansulatuskanavan infektio

SYÖTTÄMINEN NENÄMAHALETKUUN

PEG ELI PERKUTAANINEN ENDOSKOOPPINEN GASTOSTOMIA

aloitetaan viimeistään,
kun letkuruokinnan
tarve pitkäaikaista (voi
olla väliaikainen tai
pysyvä)

Peg-letku tai nappi

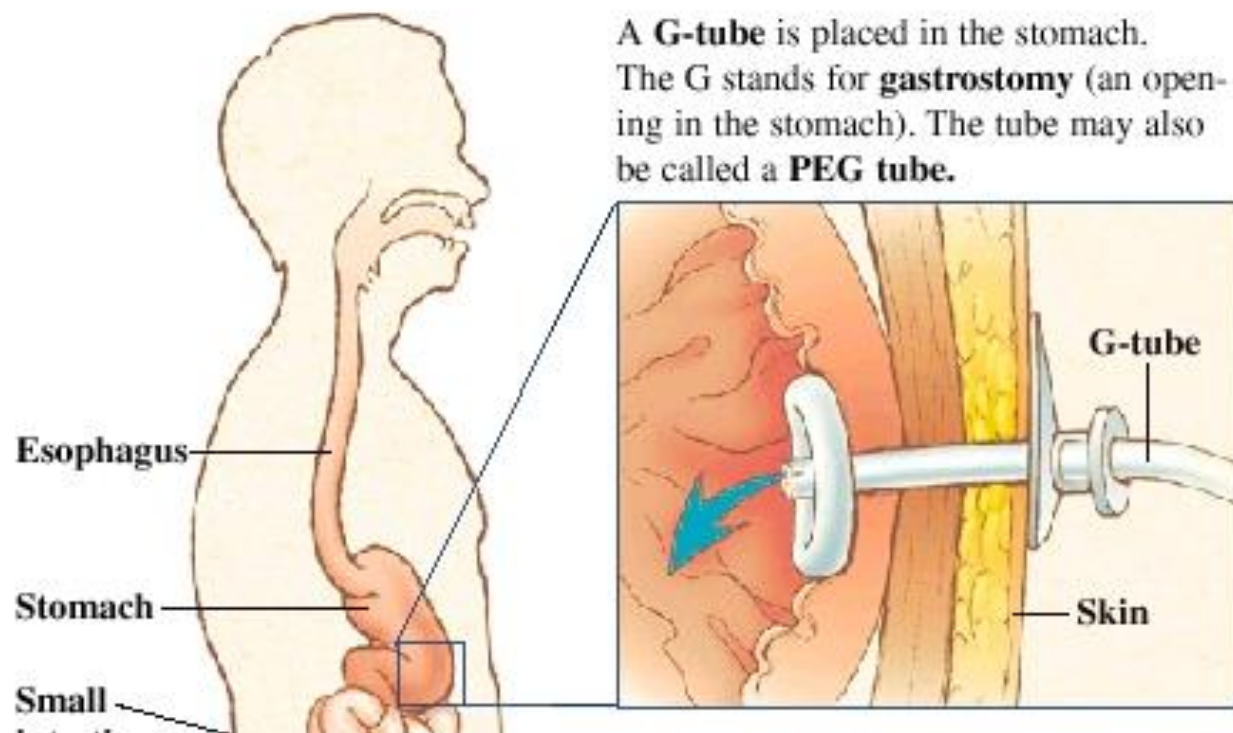
PEG ei estä syömistä
suun kautta (ellei ole
muuta estettä)

ASIAKAS TOIMENPITEESEEN MENOSSA?

- ENNEN MENOA
- syömättä ja juomatta 6-8 tuntia (koskee myös purkkaa ja pastilleja)
- Hampaat saa harjata
- LAITON JÄLKEEN
- Taas ravinnotta 12 h
- Letkun pyörittely 3 x pvässä
- Juuren suihkuttelu, kuivaus ja tarvittaessa sidos juureen
- Vaikka letkuun ei laitettaisi mitään, huuhdellaan päivittäin 30-50 ml:lla vettä
- Ruokailu aloitetaan vedellä, jos kaikki ok, aletaan antaa ravintoliuoksia

PEG-letku

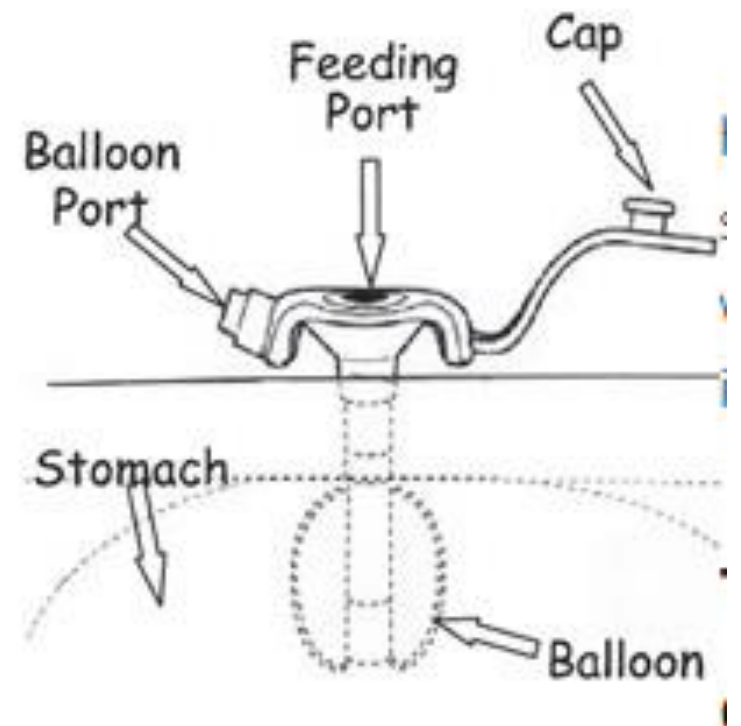
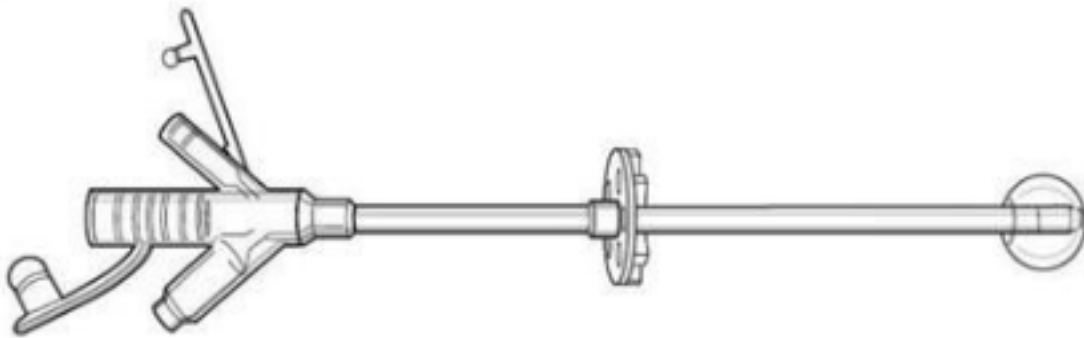
- PEG-letku vaihdetaan, jos se ei toimi tai menee rikki
- Ensiasennusletku voidaan vaihtaa uuteen letkuun noin kolmen kuukauden kuluttua asennuksesta (ballongillinen letku)

Kuva: Fairview

Syöttäminen PEGiin

- Tapahtuu kuten NLM:uun
- Istuva tai puoli-istuva asento, kuten suun kautta ruokaillessakin
- Ennen ja jälkeen ruokailun huuhdellaan 30-50 ml vettä

Syöttäminen PEG-nappiin

Lääkkeiden antaminen letkulla

- PEG-letkussa ja-napissa erillinen portti lääkkeille (ei sama kuin, mistä ruoka menee)
- Nestemäiset ja mikstuurat sellaisenaan letkuun
- Ne lääkkeet, mitkä saa murskata tai jauhaa liuotetaan 10-20 ml:aan vettä ja annostellaan ruiskulla letkuun
- Yksi lääke kerrallaan
- Letku huuhdellaan lääkkeen annon jälkeen huolellisesti vedellä, että lääkkeet menevät perille ja letku ei mene tukkoon

PEGin hoito

- Tarkista päivittäin, ettei ole liian löysällä tai kireällä
- Juuren/ taustalevyn alusen suihkuttelu ja huolellinen kuivaus
- Ihon kunto? (runsas punoitus, turvotus, kuumotus, kipu, kuume ja märkäerite viittaavat tulehdukseen)
- Tarvittaessa taitoksia juureen, vähäinen erityys on normaalia, runsas ei
- Ballongin vesimäärän tarkistus 1 x vko: tyhjennä ja täytä uudelleen vesijohtovedellä (3-5 ml vettä riippuen letkun koosta)

Suun hoito letkuravitsemuksen yhteydessä

- Jos ei syö suun kautta, syljen määrä ja koostumus muuttuu -
> suun erityisen huolellinen hoito
- Hampaiden / proteesien harjaus 2 x pvässä
- Suuta voi huuhtoa ja kostutella

Ongelmia PEGin kanssa

- Tukkeutunut letku: pyörittely, puristelu, kokis
- Vatsakipu: hitaampi syöttäminen, onko nälkä, ravitsemusluoksen käyttökelpoisuus ja lämpötila
- Yli 1 vrk oksentelu -> lääkärin arvioon
- Yli 3 vrk ripuli -> lääkärin arvioon
- Irronnut letku: tyrkkää letku tai puhdas virtsakatetri reikään, suojaus ja kipin kapin terveydenhuoltoon

Mistä välineet ja ruuat?

- Hoitava lääkäri kirjoittaa B-lausunnon kelalle
- Hoitava lääkäri kirjoittaa eretletkuravintovalmisteista
- Asukas saa välineet hoitotarvikejakelusta tai kotisairaanhoidosta (hoitotarviketodistuksen saa sairaalasta välineitä varten)